AZ ELSŐFOKÚ BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (negyedik tanács)

2005. január 26.*

A T-193/02. sz. ügyben,

Laurent Piau (lakóhelye: Nantes [Franciaország], képviseli: M. Fauconnet ügyvéd)

felperesnek

az **Európai Közösségek Bizottsága** (képviselik: O. Beynet és A. Bouquet, meghatalmazotti minőségben, kézbesítési cím: Luxembourg)

alperes ellen,

támogatja:

a **Fédération internationale de football association (FIFA)** (székhelye: Zürich [Svájc], képviselik: F. Louis és A. Vallery ügyvédek)

beavatkozó,

* Az eljárás nyelve: francia.

a felperesnek a Fédération internationale de football association (FIFA) játékosügynöki tevékenységet meghatározó szabályzatára vonatkozóan benyújtott panaszát elutasító, 2002. április 15-i bizottsági határozat megsemmisítése iránti keresete tárgyában,

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK ELSŐFOKÚ BÍRÓSÁGA
(negyedik tanács),

tagjai: H. Legal elnök, V. Tiili és M. Vilaras bírák,

hivatalvezető: I. Natsinas tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2004. április 22-i tárgyalásra,

meghozta a következő

Ítéletet

A jogvita előzményei

1 A Fédération internationale de football association (FIFA) (Nemzetközi Labdarúgószövetség) a svájci jog szerint működő, 1904. május 21-én létrehozott egyesület. Alapszabályának 2001. október 7-én hatályba lépett szövege szerint a FIFA tagjai a nemzeti szövetségek (1. cikk), amelyek összefogják az amatőrnek és profesz-

szionálisnak minősített labdarúgó-egyesületeket, és az utóbbiak „professzionális ligának" nevezett saját szövetséggel rendelkeznek. A nemzeti szövetségek konföderációkat is alkothatnak (9. cikk). A FIFA-hoz csatlakozott nemzeti szövetségek játékosai vagy amatőrök, vagy nem amatőrök (61. cikk).

2 Alapszabálya szerint a FIFA célja a labdarúgás ösztönzése, a nemzeti szövetségek, a konföderációk, az egyesületek és a játékosok közötti baráti kapcsolatok fejlesztése, valamint a játékszabályokra és a labdarúgás gyakorlatára vonatkozó szabályzatok és módszerek megállapítása és ellenőrzése (2. cikk).

3 A FIFA alapszabálya, szabályzatai és határozatai kötelezők tagjai számára (4. cikk). A FIFA jogalkotónak, végrehajtónak és igazgatásinak minősített szervekkel rendelkezik, nevezetesen a Kongresszussal, a Végrehajtó Bizottsággal és a Főtitkársággal, valamint állandó és eseti bizottságokkal (10. cikk). A fegyelmi bizottság és a fellebbezési bizottság (43. cikk) a FIFA igazságszolgáltatási szervei. A Labdarúgási Választottbíróságot, amelyet eredetileg a Kongresszus által meghatározott összeget meghaladó jogviták rendezésére szolgáló egyedüli kötelező fórumnak képzeltek el (63. cikk), nem állították fel. A FIFA és a Nemzetközi Sport Választottbírósági Tanács között létrejött megállapodás alapján a Labdarúgási Választottbíróság hatáskörét a Sport Választottbíróság látja el, amely a Nemzetközi Olimpiai Bizottság által létrehozott és Lausanne-ban (Svájc) székhellyel rendelkező fórum, és amely az ügyeket a FIFA-szabályozás, a sport választottbírósági kódex és kiegészítőleg a svájci jog alapján bírálja el. Határozatai ellen megsemmisítés iránti kereset nyújtható be a svájci Tribunal fédéral (szövetségi bíróság) előtt.

4 Az Alapszabály végrehajtási szabályzata előírja, hogy a játékosügynöknek rendelkeznie kell a FIFA által kiállított engedéllyel (16. cikk), és felhatalmazza a Végrehajtó Bizottságot e szakma kötelező erejű szabályozásának kibocsátására (17. cikk).

5 A FIFA 1994. május 20-án a játékosügynökök tevékenységét meghatározó szabályzatot fogadott el, amelyet 1995. december 11-én módosítottak, és 1996. január 1-jén lépett hatályba (a továbbiakban: eredeti szabályzat).

6 Az eredeti szabályzat e szakma gyakorlását a nemzeti szövetség által kiadott engedéllyel való rendelkezéshez kötötte, és a játékosügynöki tevékenységet a természetes személyek részére tartotta fenn (1. és 2. cikk). Az említett szabályzat az engedély megszerzését megelőző eljárásban a jelölt – különösen jogi és sporttal kapcsolatos – ismereteinek ellenőrzésére szolgáló elbeszélgetést írt elő (6., 7. és 8. cikk). A jelöltre vonatkoztak bizonyos összeférhetetlenségi és erkölcsi feltételek is, mint például az, hogy büntetlen előéletet igazoló erkölcsi bizonyítvánnyal kellett rendelkeznie (2., 3. és 4. cikk). Ezen kívül 200 000 svájci frank (CHF) összegről szóló bankgaranciát kellett letétbe helyeznie (9. cikk). Az ügynök és a játékos közötti jogviszonyt kötelezően legfeljebb kétéves időtartamú, megújítható szerződésnek kellett szabályoznia (12. cikk).

7 A szabályzat – megsértése esetére – az ügynökökkel, játékosokkal és egyesületekkel szemben szankciókat helyezett kilátásba. Az ügynökökkel szemben intés, megrovás vagy írásbeli figyelmeztetés, meghatározott összegű pénzbírság, illetőleg az engedély megvonása (14. cikk) alkalmazható. A játékosokkal szemben 50 000 CHF-ig, az egyesületekkel szemben 100 000 CHF-ig terjedő pénzbírság volt kiszabható. A játékosokkal szemben (legfeljebb tizenkét hónapos) fegyelmi eltiltást is lehetett alkalmazni. Eltiltás vagy az átigazolásokból való kizárás intézkedést az egyesületek ellen is lehetett hozni (16. és 18. cikk). A FIFA felügyeleti és döntéshozatali szerveként „játékosjogállási bizottság" került felállításra (20. cikk).

8 Laurent Piau 1998. március 23-án panaszt nyújtott be a Bizottsághoz a fent említett eredeti szabályzat ellen. Elsősorban azt kifogásolta, hogy egyrészt a nem átlátható vizsgáztatási módszerek és a szakmához való hozzáféréssel kapcsolatos korlátozások, valamint a biztosíték megkövetelése, másrészt az előírt felügyelet és szankciók miatt

e szabályzat ellentétes „a[z EK-]Szerződésnek a szolgáltatásnyújtás szabadságára vonatkozó [49.] és azt követő cikkeivel". Másodsorban úgy ítélte meg, hogy a szabályzat hátrányos megkülönböztetést eredményezhet a tagállamok állampolgárai között. Harmadsorban a szabályzattal kapcsolatban azt kifogásolta, hogy az nem tartalmaz a határozatokkal vagy az alkalmazható szankciókkal szembeni jogorvoslati vagy fellebbezési lehetőségeket.

9 Ezt megelőzően, 1996. február 20-án, a Multiplayers International Denmark fordult panasszal a Bizottsághoz, amelyben kétségbe vonta ugyanezen szabályzatnak az EK 81. és az EK 82. cikkel való összeegyeztethetőségét. Ezen kívül a Bizottság értesült azokról az Európai Parlamenthez német és francia állampolgárok által e szabályozással kapcsolatban benyújtott beadványokról is, amelyeket az Európai Parlament 1996. október 29-én, illetőleg 1998. március 9-én elfogadhatónak nyilvánított.

10 A Bizottság a Szerződés [81.] és [82.] cikkének végrehajtásáról szóló első, 1962. február 6-i 17. tanácsi rendelet szerinti eljárást indított és 1999. október 19-én kifogásközlést küldött meg a FIFA-nak. A kifogásközlés azt a megállapítást tartalmazta, hogy a[z eredeti] szabályzat az EK 81. cikk szerinti vállalkozások társulása által hozott döntést jelent, és kétségbe vonta az említett szabályzatban foglalt, az engedély kötelező jellegében, a jogi személyek engedélyszerzésből való kizártságában, az egyesületek és játékosok számára engedéllyel nem rendelkező ügynökök alkalmazásának megtiltásában, a bankgarancia megkövetelésében és a szankciókban megnyilvánuló korlátozásoknak az EK 81. cikkel való összeegyeztethetőségét.

11 A FIFA a kifogásközlésre 2000. január 4-én kelt válaszában vitatta, hogy a fent említett szabályzat vállalkozások társulása által hozott döntésnek lenne minősíthető. Az abban foglalt korlátozásokat a szakmai etika és felkészültség javítására irányuló törekvéssel indokolta, és úgy vélte, hogy az EK 81. cikk (3) bekezdése alapján mentesítésre volt jogosult.

12 2000. február 24-én meghallgatást tartottak a Bizottságnál, amelyen részt vettek Laurent Piau és a FIFA képviselői, valamint a hivatásos labdarúgók nemzetközi szervezete (FIFPro) küldöttei; ez utóbbi szervezet a játékosoknak az ügynöki tevékenység szabályozásával kapcsolatos érdekeit képviselte.

13 A Bizottság által indított igazgatási eljárást követően a FIFA 2000. december 10-én a játékosügynöki tevékenységet meghatározó új szabályzatot bocsátott ki, amely 2001. március 1-jén lépett hatályba, és 2002. április 3-án újra módosították.

14 Az új FIFA-szabályzat (a továbbiakban: módosított szabályzat) a továbbra is természetes személyek részére fenntartott játékosügynöki szakma gyakorlásához megtartja az illetékes nemzeti szövetségek által határozatlan időre kiállított engedéllyel való rendelkezés kötelezettségét (1., 2. és 10. cikk). A jelöltnek, akinek meg kell felelnie a „feddhetetlenség" követelményének (2. cikk) írásbeli vizsgát kell tennie (4. és 5. cikk). A vizsga feleletválasztós feladatlap kitöltésében áll, amely a jelölt jogi és sportismereteit hivatott ellenőrizni (A. melléklet). Az ügynöknek szakmai felelősségbiztosítási szerződést, vagy ennek hiányában 100 000 CHF-os bankgaranciát kell letennie (6. és 7. cikk).

15 Az ügynök és a játékos közötti jogviszonyt írásban, legfeljebb kétéves időtartamra kötött, megújítható szerződésbe kell foglalni. A szerződésben ki kell térni az ügynök díjazására, amelyet a játékos bruttó alapfizetése alapján kell kiszámolni, és amelyet a felek megegyezésének hiányában a játékos bruttó alapfizetésének 5%-ában kell megállapítani. A szerződés egy másolatát a nemzeti szövetségeknek kell címezni; a nemzeti szövetségek szerződésnyilvántartásait a FIFA rendelkezésére kell bocsátani (12. cikk). Az engedéllyel rendelkező játékosügynökök kötelesek többek között tiszteletben tartani a FIFA Alapszabályát és szabályzatait, valamint tartózkodni a valamely egyesülettel szerződésben álló játékosok átcsábításától (14. cikk).

16 A módosított szabályzat az egyesületekkel, a játékosokkal és az ügynökökkel szembeni szankciórendszert vezet be. A fentebb említett szabályok be nem tartása esetén valamennyiükkel szemben intés, megrovás vagy írásbeli figyelmeztetés, illetőleg pénzbírság alkalmazható (15., 17. és 19. cikk). A játékosügynökökkel szemben engedélyük felfüggesztése vagy visszavonása is alkalmazható (15. cikk). A játékosok legfeljebb tizenkét hónapra felfüggeszthetők (17. cikk). Az egyesületekkel szemben is alkalmazható legalább háromhavi felfüggesztés vagy játékosátigazolástól való eltiltás, mint intézkedés (19. cikk). Pénzbírság szabható ki a játékosügynökökkel, a játékosokkal és az egyesületekkel szemben. A játékosügynököket illetően a bírság összege nincs megjelölve, ahogyan az már az eredeti szabályzatban sem volt, ezzel szemben a játékosok és az egyesületek tekintetében a szabályzat immár megállapítja a pénzbírság alsó határát, a játékosoknál 10 000 CHF, az egyesületek esetében pedig 20 000 CHF értékben (15., 17. és 19. cikk). Az összes szankció együttesen is kiszabható (15., 17. és 19. cikk). A jogviták elbírálása az érintett nemzeti szövetség vagy a „játékosjogállási bizottság" hatáskörébe tartozik (22. cikk). A régi szabályzat hatálya idején megszerzett engedélyek érvényesítését átmeneti intézkedések teszik lehetővé (23. cikk). A módosított szabályzathoz szakmai etikai kódexet és közvetítési szerződésmintát is mellékeltek (B., illetőleg C. melléklet).

17 A 2002. április 3-án eszközölt módosítások szerint az Európai Unió és az Európai Gazdasági Térség (EGT) polgárai engedélykérelmüket az országuk vagy a – tartózkodási időtartamra vonatkozó feltétel nélkül – lakóhelyük szerinti nemzeti szövetséghez kell intézniük, és az előírt biztosítást az Európai Unió vagy az EGT bármely országában megkötheti.

18 2001. július 9-én és 10-én az Európai Parlament befejezettnek nyilvánította a fenti 9. pontban említett beadványok alapján indított ügyeket.

19 A Bizottság 2001. augusztus 3-án az EK-Szerződés 85. és 86. cikke alapján kezdeményezett eljárásokban a felek meghallgatásáról szóló, 1998. december 22-i 2842/98/EK bizottsági rendelet (HL L 354., 18. o.; magyar nyelvű különkiadás 7. fejezet, 4. kötet, 204. o.) 6. cikke alapján levelet intézett Laurent Piau-hoz. A Bizottság ebben a felperest arról tájékoztatta, hogy a Bizottság fellépése a FIFA-nál a játékosügynöki tevékenységet meghatározó szabályzata legfőbb korlátozó részeinek a kiiktatásához vezetett, és már nem áll fenn közösségi érdek az eljárás folytatására.

20 A Bizottság 2001. november 12-én hasonló levelet intézett a Multiplayers International Denmarkhoz, amelyre e panaszos nem válaszolt.

21 Válaszul a fenti 19. pontban említett 2001. augusztus 3-i levélre, Laurent Piau 2001. szeptember 28-án közölte a Bizottsággal, hogy panaszát fenntartja. Előadta, hogy a módosított szabályzat továbbra is megsérti az EK 81. cikk (1) bekezdését a vizsga és a szakmai biztosítás tekintetében, továbbá hogy szakmai etikai szabályok, szerződésminták címén, valamint a díjazás meghatározása tekintetében újabb korlátozásokat vezetett be. A panaszos szerint e korlátozásokra nem lehetett az EK 81. cikk (3) bekezdésére alapított mentesítést alkalmazni. Laurent Piau továbbá azon a véleményen volt, hogy a Bizottság nem vizsgálta a kérdéses szabályozást az EK 82. cikkben foglalt rendelkezésekre tekintettel.

22 A Bizottság 2002. április 15-i határozatával (a továbbiakban: megtámadott határozat) elutasította Laurent Piau panaszát. A Bizottság a határozatban kifejtette, hogy nem fűződik elégséges közösségi érdek az eljárás folytatásához, minthogy a panaszban foglalt legfontosabb korlátozó rendelkezéseket hatályon kívül helyezték (a Bizottság szerint maga az engedélykötelezettség indokolható), és a fennmaradó korlátozásokra az EK 81. cikk (3) bekezdése szerinti mentesítés adható, és jelen esetben az EK 82. cikk nem alkalmazható.

Az eljárás és a felek kérelmei

23 Laurent Piau 2002. június 14-i keresetlevelével a jelen keresetet terjesztette elő.

24 2002. november 5-én a FIFA beavatkozási kérelmet nyújtott be a Bizottság kérelmeinek támogatása végett. Az Elsőfokú Bíróság első tanácsának elnöke 2002. december 5-i végzésével e beavatkozást megengedte.

25 Az Elsőfokú Bíróság 2003. július 2-i határozata folytán az ügy előadó bíróját 2003. október 1-jével a negyedik tanácsba osztották be, ezért az ügyet átosztották a negyedik tanácsra.

26 2004. március 11-én közölt pervezető intézkedésével az Elsőfokú Bíróság kérdéseket intézett a Bizottsághoz és a FIFA-hoz a szakmai felelősségbiztosítással, a játékosügynökök díjazásával és a módosított szabályzat jogorvoslati lehetőségeivel kapcsolatban, Laurent Piau-hoz pedig a játékosügynöki tevékenység gyakorlása végett általa tett lépésekre vonatkozólag.

27 A FIFA, a Bizottság és Laurent Piau 2004. április 1-jén, 2-án, illetőleg 5-én érkezett levelekben válaszoltak az Elsőfokú Bíróság kérdéseire.

28 A 2004. április 22-i tárgyaláson az Elsőfokú Bíróság meghallgatta a felek szóbeli előadásait és a kérdéseire adott válaszait.

29 A felperes keresetében azt kéri, hogy az Elsőfokú Bíróság:

– semmisítse meg a megtámadott határozatot;

– kötelezze a Bizottságot a költségek viselésére.

30 A Bizottság azt kéri, hogy az Elsőfokú Bíróság:

– utasítsa el a keresetet;

– kötelezze a felperest a költségek viselésére.

31 A FIFA azt kéri, hogy az Elsőfokú Bíróság:

– nyilvánítsa a keresetet elfogadhatatlannak, de legalábbis alaptalannak;

– kötelezze a felperest a költségek viselésére.

Az elfogadhatóságról

A felek érvei

32 A FIFA kétségbe vonja a kereset elfogadhatóságát. Azt állítja, hogy a felperesnek nincs az eljáráshoz fűződő érdeke, mivelhogy egyrészt soha nem járt el hivatalosan a játékosügynöki szakma gyakorlása végett, másrészt pedig a helyzetére alkalmazandó francia jog szigorúbb a FIFA-szabályozásnál.

33 A Bizottság jelezte, hogy a keresettel szemben nem emelt elfogadhatatlansági kifogást, mivel úgy ítélte meg, hogy Laurent Piau-nak voltak kapcsolatai a futballvilággal, és a játékosügynöki szakmát kívánta gyakorolni.

34 Laurent Piau a panaszát elutasító bizottsági határozat ellen irányuló keresetét elfogadhatónak tartja. Előadja, hogy 1997 óta szeretné a játékosügynöki szakmát gyakorolni, és hogy ellentmondások vannak a FIFA- és a francia szabályozás között.

Az Elsőfokú Bíróság álláspontja

35 A Bizottság nem emelt elfogadhatatlansági kifogást. Márpedig a beavatkozásra vonatkozó kérelemben tett indítványok csak az egyik fél indítványainak támogatására irányulhatnak (a Bíróság Alapokmánya 40. cikkének utolsó bekezdése, amely ezen alapokmány 53. cikke értelmében alkalmazandó az Elsőfokú Bíróságra).

36 A FIFA ezért nem emelhet olyan elfogadhatatlansági kifogást, amelyre az a fél, amelynek kérelmei támogatása végett a FIFA beavatkozását megengedték, nem hivatkozik. Az Elsőfokú Bíróságnak nem kötelessége tehát az e tekintetben felhozott jogalapokat vizsgálnia (a Bíróság C-313/90. sz., CIRFS és társai kontra Bizottság ügyben hozott ítéletének [EBHT 1993., I-1125. o.] 22. pontja).

37 Mindazonáltal, az Elsőfokú Bíróság eljárási szabályzata 113. cikkének értelmében bármikor hivatalból vizsgálhatja, hogy a kereset eljárásgátló okok fennállása miatt nem elfogadhatatlan-e, beleértve ebbe a beavatkozó által felhozott okokat is (az Elsőfokú Bíróság T-239/94. sz., EISA kontra Bizottság ügyben 1997. október 24-én hozott ítéletének [EBHT 1997., II-1839. o.] 26. pontja).

38 Bizonyos az, hogy Laurent Piau bizottsági határozat címzettje, amely véglegesen fejez be egy, a 17. rendelet alapján indított eljárást, és hogy e határozat ellen a felperes szabályszerűen nyújtott be keresetet. Az ilyen eljárás folytatásának megtagadása és egy panasz elutasítása sérelmet okoznak a panaszosnak, akinek az állandó ítélkezési gyakorlat szerint rendelkeznie kell a jogos érdekeinek védelmére szolgáló jogorvoslati lehetőséggel (a Bíróság 26/76. sz., Metro kontra Bizottság ügyben 1977. október 25-én hozott ítéletének [EBHT 1977., 1875. o.] 13. pontja és az Elsőfokú Bíróság T-37/92. sz., BEUC és NCC kontra Bizottság ügyben 1994. május 18-án hozott ítéletének [EBHT 1994., II-285. o.] 36. pontja). A Bíróság azt is kimondta, hogy az olyan harmadik vállalkozás, amelynek a Bizottság elismerte jogos érdekét a 17. rendelet végrehajtási eljárásának keretében észrevételek tételére, kereset előterjesztésére jogosult (a fent hivatkozott Metro kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 6., 7. és 11–13. pontja).

Az ügy érdeméről

1. *A panasz kezelését illetően*

A felek érvei

39 Laurent Piau előadja elsősorban, hogy a Bizottság megsértette a 17. rendelet 3. cikke alapján benyújtott panasz kezelésében az őt terhelő kötelezettségeket. Amikor ugyanis a FIFA nem közölte a Bizottsággal az eredeti szabályzatot, a Bizottság tartózkodott attól, hogy a felrótt jogsértéssel kapcsolatban állást foglaljon, és vélelmezte az említett szabályzat mentesülését. A Bizottság magatartása ezért ellentétes a polgárok és a Közösség közötti kapcsolatokat uralni hivatott jóhiszeműség elvével, valamint a jogbiztonság elvével.

40 Másodsorban a felperes előadja, hogy a Bizottság a megtámadott határozatban nem foglalt állást az EK 82. cikkel kapcsolatban, és nem is indokolta határozatát e cikk tekintetében, jóllehet panasza erre a cikkre is vonatkozott, amint az kitűnik nevezetesen a felperes és a Bizottság között váltott 2001. január 31-i és március 30-i levelekből. Márpedig a vizsgálat nem terjedt ki az EK 82. cikkre, amely a kifogásközlésben nem került említésre. A Bizottság ily módon visszaélt Laurent Piau jogos bizalmával azáltal, hogy panaszát e tekintetben nem vizsgálta.

41 A Bizottság elsősorban azt állítja, hogy a közlés hiánya nem jelenti azt, hogy a nem közölt intézkedés a közösségi joggal ellentétes lenne.

42 Másodsorban az alperes előadja, hogy nem volt köteles határozatában sem állást foglalni az EK 82. cikkel kapcsolatban, sem pedig határozatát arra tekintettel indokolni, mivel a panaszban az nem került említésre, csak késedelmesen (2001. szeptember 28-án) hivatkozott rá a felperes, habár semmi nem mutatott e rendelkezés megsértésére.

43 A FIFA előadja, hogy a megtámadott határozatot nem kellett az EK 82. cikkre tekintettel indokolni, mivel e rendelkezést a panasz nem érintette, és arra a felperes késedelmesen hivatkozott. Egyébként pedig a Bizottság, amely a panaszt önmagában a közösségi érdek hiányára hivatkozva is jogosult volt elutasítani, a FIFA szerint a megtámadott határozatot kielégítően megindokolta az EK 82. cikkre tekintettel.

Az Elsőfokú Bíróság álláspontja

44 Ami a panasznak a 17. rendelet alapján történő kezelését illeti, emlékeztetni kell arra, hogy a Bizottság e területen széles mérlegelési jogkörrel rendelkezik (lásd ilyen értelemben a Bíróság C-119/97. P. sz., Ufex és társai kontra Bizottság ügyben 1999. március 4-én hozott ítéletének [EBHT 1999., I-1341. o.] 88. és 89. pontját).

45 Jelen esetben Laurent Piau 1998. március 23-án tömören megszerkesztett panaszt nyújtott be a FIFA játékosügynöki tevékenységet meghatározó szabályzatára vonatkozólag, amely „a[z EK-]Szerződésnek a szolgáltatásnyújtás szabadságára vonatkozó [49.] és azt követő cikkeire" hivatkozott, anélkül egyébként, hogy utalt volna a 17. rendeletre. A Bizottság, amelyhez korábban már egy másik panasz is érkezett ugyanezen szabályzatra vonatkozólag (lásd a fenti 9. pontot), úgy ítélte meg, hogy az előadott tények bizonyos versenyjogi kérdéseket vetnek fel, és Laurent Piau panaszát a 17. rendelet 3. cikke alapján benyújtott panaszként kezelte.

46 A Bizottság ezután lefolytatta a versenysértés esetére előírt igazgatási eljárást azzal, hogy vizsgálatot végzett, a FIFA-hoz 1999. október 19-én kifogásközlést intézett, és 2000. február 24-én az érintett feleket meghallgatta. Vitathatatlan, hogy végül ez az eljárás indította a FIFA-t 2000. december 10-én a játékosügynöki tevékenységre vonatkozó módosított szabályzat kibocsátására. A Bizottság, mivelhogy elégedett volt azokkal a módosításokkal, amelyeket a FIFA eszközölt a kérdéses szabályozáson, úgy ítélte meg, hogy nem kell folytatnia az eljárást, és erről Laurent Piau-t tájékoztatta azzal, hogy 2001. augusztus 3-án a 2842/98 rendelet 6. cikke szerinti levelet intézett hozzá, majd pedig panaszát 2002. április 15-én elutasította.

47 Ezzel a Bizottság a rá akkoriban alkalmazandó 17. rendeletben részére biztosított jogosítványokat a versenyjogi panasz elintézésével kapcsolatosan eljárásjogi szempontból szabályszerűen gyakorolta, tekintettel arra a mérlegelési jogkörre, amellyel e területen rendelkezik. Következésképpen a Bizottság nem sértette meg e területen fennálló kötelezettségeit. Az a körülmény, hogy az eredeti szabályzatról a Bizottságot nem tájékoztatták, nem érinti az eljárás jogszerűségét, mivel a tájékoztatás elmaradása csupán azzal járt, hogy – mivel a FIFA ilyen irányú kérelemmel hozzá nem fordult – megfosztotta a Bizottságot annak lehetőségétől, hogy határozatot hozzon az EK 81. cikk (3) bekezdése alkalmazásával a szabályzat esetleges mentesítéséről. Végül pedig, a felperes nem adott elő semmit, ami azt bizonyítaná, hogy panaszának kezelése során a Bizottság nem járt volna el jóhiszeműen, vagy megsértette volna a jogbiztonság elvét.

48 Ami másodsorban a panasz elintézését és a megtámadott határozatnak az EK 82. cikkre tekintettel történő indokolását illeti, az iratokból kitűnik, hogy az 1998. március 23-án benyújtott panasz nem említette az EK 82. cikket. Mindazonáltal Laurent Piau felhívta ezt a rendelkezést a 2001. szeptember 28-án kelt levelében, amelyben a Bizottságnak a 2842/98 rendelet 6. cikke szerinti közlésére válaszul kifejtette, hogy panaszát fenntartja (lásd a fenti 21. pontot). A panaszos ebben előadta, hogy szerinte az ügyet a Bizottság nem az EK 82. cikk figyelembevételével bírálta el, jóllehet a FIFA az erőfölénnyel való visszaélés helyzetében volt, és a Bizottság 2001. március 30-i levelében rámutatott arra, hogy panasza elsősorban az EK 81. és 82. cikkére vonatkozott.

49 A felperes nem hivatkozhat a bizalomvédelem elvére azokkal a megállapításokkal kapcsolatban, amelyeket a Bizottságnak 1998. november 11-én és 1999. július 19-én a FIFA-hoz intézett felvilágosításkérései tartalmaztak, amelyek felvetették az EK 81. és az EK 82. cikk megsértésének lehetőségét. Az ilyen megállapítások nem esnek egy tekintet alá az olyan határozott biztosítékokkal, amelyek megalapozott várakozásokra indíthatták volna a felperest (lásd például az Elsőfokú Bíróság T-485/93., T-491/93., T-494/93. és T-61/98. sz., Dreyfus és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben 2000. november 8-án hozott ítéletének [EBHT 2000., II-3659. o.] 85. pontját). Ezen túlmenően, a Bizottság később az 1999. október 19-i kifogásközlésben nem állapított meg jogsértést az EK 82. cikk vonatkozásában, hanem csak az EK 81. cikk tekintetében.

50 A Bizottság, ami őt illeti, nem hivatkozhat arra, hogy az igazgatási eljárás során az EK 82. cikkre történő késedelmes felperesi hivatkozás mentesítette a megtámadott határozatban e rendelkezéssel kapcsolatos állásfoglalásnak és a megtámadott határozat e rendelkezéssel való indokolásának kötelezettsége alól. Ameddig ugyanis az igazgatási eljárás nem fejeződött be, és határozat még nem született Laurent Piau panasza ügyében, a Bizottságnak – újabb kifogások felmerülése esetén, amelyek helytállóságát a Bizottságnak volt kötelessége megítélni – még lehetősége volt újabb vizsgálatokat végezni.

51 Ezzel szemben, amennyiben az EK 82. cikk alkalmazására vonatkozó ténybeli és jogi szempontok vizsgálatát követően arra a következtetésre jutott, hogy e tekintetben a

vizsgálat felesleges vagy indokolatlan, a Bizottság nem volt köteles az eziránytú vizsgálatot folytatni (az Elsőfokú Bíróság T-74/92. sz., Ladbroke kontra Bizottság ügyben 1995. január 24-én hozott ítéletének [EBHT 1995., II-115. o.] 60. pontja).

52 Ami a megtámadott határozatnak az EK 82. cikkre vonatkozó indokolását illeti, az azt tartalmazza, hogy a felperesnek e rendelkezéssel kapcsolatos állításai „arra a piacra nézve, amelyen a FIFA erőfölénnyel rendelkezik, és az állítólagos visszaélésre vonatkozólag homályosak". A Bizottság kifejti továbbá, hogy a FIFA nincs jelen a [játékos]tanácsadási piacon, amelyen a játékosügynökök tevékenykednek, és arra a következtetésre jut, hogy „[a]z EK 82. cikk a jelen esetben úgy, ahogyan azt a panaszos előadta, nem alkalmazható". Ezek a következtetések a jelen körülmények között eleget tesznek a Bizottságot terhelő indokolási kötelezettségnek (a fent hivatkozott Ladbroke kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 60. pontja).

53 Az előzőekből az következik, hogy Laurent Piau alaptalanul állította, hogy a Bizottságot az általa benyújtott panasz elintézésével kapcsolatban terhelő kötelezettségeket megsértette. Következésképpen a felperes erre vonatkozó jogalapjait el kell utasítani.

2. *A közösségi érdekről*

A felek érvei

54 Laurent Piau előadja, hogy panasza közösségi érdeket képvisel. A piac ugyanis véleménye szerint „határon átnyúló természetű", az eredeti szabályzat legfontosabb korlátozó rendelkezéseit nem helyezték hatályon kívül, és a módosított szabályzat

vonatkozásában nem jöhet szóba az EK 81. cikk (3) bekezdése szerinti mentesítés. A versenyellenes hatások fennmaradtak, minthogy az eredeti szabályzat hatálya alatt engedéllyel rendelkező ügynökök megtartják a korábban szerzett piaci részesedésüket. Ezen kívül alkalmazni kell az EK 82. cikket. Végül pedig a felperes – állítása szerint – nem kaphat a nemzeti bíróságok előtt megfelelő védelmet.

55 Ennek alátámasztására a felperes előadja elsősorban, hogy a Bizottság helytelenül értékelte a FIFA játékosügynöki tevékenységet meghatározó szabályzatát. A FIFA szabályzatai betartására vonatkozó, szankciókkal alátámasztott kötelezettség „a szolgáltatásnyújtásra vonatkozó verseny szabadságának" és a letelepedés szabadságának akadályát képezi, és megfoszt minden, engedéllyel nem rendelkező játékosügynököt a piacra jutás lehetőségétől. A módosított szabályzatnak a játékosügynök díjazására vonatkozó rendelkezése a felperes szerint a versenyt korlátozó ármegállapításként értelmezhető. A szerződésminta megkövetelése megsérti a szerződési szabadságot, és a nemzeti szövetséget terhelő, a FIFA-nak való másolatküldési kötelezettség nem szavatolja a személyes adatok védelmét. Az említett szabályzat mellékletét képező szakmai etikai kódex véleménye szerint önkényes eljárásnak ad teret. A módosított szabályzat nem egyeztethető össze az e szakmára vonatkozó francia jogszabályokkal; a francia labdarúgó-szövetség azonban elsődlegességet biztosított e szabályzatnak, és a nemzeti jogszabályok megsértésével engedélyeket adott ki. A módosított szabályzat az általános hatáskörű bírósághoz fordulást is tiltja.

56 Másodsorban Laurent Piau előadja, hogy a módosított szabályzat nem részesülhet az EK 81. cikk (3) bekezdése alapján adható mentesítésben, mivel az e rendelkezésben foglalt egyetlen feltétel sem teljesül. A korlátozások véleménye szerint nem elengedhetetlenek, nem megfelelőek, és nem is arányosak. Ezzel szemben e szabályzat a felperes szerint kiiktat bármiféle versenyt, mivel kizárólag a FIFA jogosult az engedély megadására. A felperes azt állítja, hogy a játékosok védelmének és a játékosügynöki szakma erkölcsi színvonala emelésének kinyilvánított célja mögött a FIFA valódi szándéka az, hogy a játékosügynöki szakmát teljes mértékben ellenőrzése alatt tartsa, megsértve ezzel a vállalkozási szabadságot és a hátrányos megkülönböztetés tilalmának elvét. A felperes azt is előadja, hogy „a sport sajátos jellegére" történő hivatkozás, amely lehetővé tenné a közösségi versenyjogtól való eltérést, jelen esetben nem lehetséges, mivel a szóban forgó tevékenység közvetlenül nem kötődik a sporthoz.

57 Harmadsorban a felperes azt állítja, hogy a FIFA erőfölényben van a „futballpiacon", és erőfölényével visszaél a játékosügynökök által nyújtott szolgáltatások kapcsolódó piacán. A FIFA szerinte vállalkozások társulása, és a módosított szabályzat vállalkozások társulása által hozott döntésnek minősül. Mivel a szolgáltatást igénybevevők képviselőjeként jár el, a FIFA a piacon a kereslet monopolszereplőjeként viselkedik, és a szolgáltatás egyedüli igénybevevőjeként rákényszeríti feltételeit a szolgáltatást nyújtókra. Az erőfölénnyel való visszaélés a szabályzat kötelező rendelkezéseiből ered. Az engedéllyel rendelkező játékosügynökök együtt szintén kollektív erőfölénnyel rendelkeznek, amellyel a FIFA-szabályozás révén visszaélnek. A játékosügynöki szolgáltatásnyújtási piac a vállalkozások társulásának tagjai részére van fenntartva, és az engedéllyel nem rendelkező ügynökök hozzáférését megtiltották.

58 Negyedsorban, a felperes állítása szerint a módosított szabályzat azáltal, hogy a játékosügynöki szakmához való hozzáférést engedélyhez köti, korlátozza a szolgáltatásnyújtás szabadságát, valamint a vállalkozási szabadságot. A felperes álláspontja szerint a FIFA semmiféle legitimációval nem rendelkezik valamely gazdasági tevékenység szabályozására, továbbá hogy így a Bizottság bennefoglaltan egy szolgáltatásnyújtási tevékenység szabályozásának jogát – amely valójában a tagállamokat illeti - átruházta a FIFA-ra, megsértve ezzel a tagállamok részére átruházott hatásköröket.

59 A Bizottság elsődlegesen azt adja elő, hogy nincs olyan közösségi érdek, amely indokolná az eljárás folytatását, emiatt a panaszt joggal utasította el, és hogy a felperes keresete ezért nem megalapozott. A piac „határon átnyúló természete" nem jár szükségszerűen közösségi érdek fennállásával. A legfontosabb korlátozásokat a módosított szabályzatból kiküszöbölték. Az eredeti szabályzat esetleg továbbra is fennmaradó hatásait a régi szabályozás hatálya alatt engedéllyel rendelkező ügynökök szerzett jogait szavatoló átmeneti intézkedésekként kell tekinteni. Az a körülmény, hogy egy panasz erőfölénnyel való állítólagos visszaélést kifogásol, önmagában még nem teszi lehetővé a közösségi érdek fennállására való következtetést. A felperes, állításával ellentétben, nincs akadályoztatva abban, hogy a rendes bíróságokhoz forduljon.

60 Másodlagosan, a Bizottság előadja elsősorban, hogy a felperesnek a versenyjogtól idegen rendelkezésekre alapított érvelése elfogadhatatlan vagy alaptalan, mert sem a 17. rendelet, sem más jogalap nem jogosítja valamely vállalkozások társulása ellen a közösségi versenyjogi szabályok betartatásától eltérő indokból történő fellépésre. A Bizottság ezen kívül előadja, hogy a közösségi jog lehetővé teszi a szerzett jogok elismerését, és hogy a felperesnek a személyes adatok védelmével kapcsolatos aggályai nem megalapozottak. Kifejti, hogy tekintettel arra a körülményre, hogy a játékosügynöki szakma megszervezése tárgyában közösségi szinten nem került sor harmonizációra, az e szakmához való hozzáférés előfeltételeit az egész világon egységes szempontok szerint meghatározó FIFA-szabályzat nem alkalmas a játékosügynökök szabad mozgásának korlátozására.

61 Másodsorban a Bizottság előadja, hogy nem értékelte hibásan a kérdéses szabályozást, amelynek tulajdonképpeni célja a játékosok védelme és az ügynökök képzettségének szavatolása. A licencrendszer által – a szakmai önszerveződés hiányában – kialakított minőségi korlátozások indokoltak, elengedhetetlenek és arányosak. Ezen kívül különösen a szakmához való hozzáférésre és a vizsgáztatási módszerekre vonatkozó fő korlátozások kiküszöbölésre kerültek. A módosított szabályzat arányban áll a kitűzött célokkal, és figyelembe veszi a sport sajátos jellegét. Az ügynök díjazásával kapcsolatos rendelkezések csupán háttérszabályok, amelyek nagy szabadságot hagynak a szerződő feleknek. A szerződésminta nem korlátozza a felek szabadságát, és időtartamának két évre való korlátozása kedvező hatással van a versenyre. A Bizottság szerint nem bizonyosodott be a rendes bíróságokhoz való fordulás állítólagos tilalma sem. A szakmai etikai szabályok, amelyeket a közérdek indokol, arányosak és összeegyeztethetők a közösségi versenyjoggal. Végül, a szabályzat kötelező jellege és a benne előírt szankciók bármely szabályozás létezésének természetes velejárói.

62 Harmadsorban a Bizottság azt állítja, hogy a módosított szabályzat eleget tesz a mentesítéshez az EK 81. cikk (3) bekezdésében megkövetelt feltételeknek. A benne foglalt korlátozások, amelyeket etikai és szakmai megfontolások indokolnak, arányosak. A verseny a Bizottság szerint nincs kiiktatva. Már a szabályzat léte maga hozzájárul a piac jobb működéséhez, így tehát a gazdasági előrehaladás alapját képezi.

63 Negyedsorban, a Bizottság előadja, hogy az EK 82. cikk, amely kizárólag a gazdasági tevékenységekre vonatkozik, nem alkalmazható a jelen esetre, amely tisztán szabályozási jellegű. A FIFA nem minősíthető sem „gazdasági hatalomnak", sem a piac monopolszereplőjének, továbbá semmilyen visszaélés nem mutatható ki a kapcsolódó „futballpiacon". A FIFA a Bizottság véleménye szerint nem képviseli az egyesületek és a játékosok gazdasági érdekeit. Az engedéllyel rendelkező játékosügynökök kevéssé összehangolt szakmai közösséget alkotnak, akik között nincsenek szervezeti kapcsolatok, így tehát nem követnek el kollektív erőfölénnyel való visszaélést. Ezzel szemben a Bizottság álláspontja szerint a FIFA vállalkozások társulása, és a vitatott szabályzat vállalkozások társulása által hozott döntés.

64 A FIFA előadja, elsősorban, hogy a Bizottság joggal utasította el a felperes panaszát közösségi érdek hiányában. A módosított szabályzatban megtartott korlátozó rendelkezések célja minőségi. E rendelkezések nem tartalmaznak az EK 81. cikk (1) bekezdésében tiltott korlátozásokat, és igazolhatók az EK 81. cikk (3) bekezdése alapján. Az állítólag továbbra is fennmaradó versenyellenes hatások nem a kérdéses szabályozás, hanem az ügynökök tevékenységének eredménye. A piac „határon átnyúló természetének" nincs hatása valamely ügy közösségi érdekének fennállására.

65 Másodsorban a FIFA előadja, hogy a módosított szabályzat nem minősíthető vállalkozások társulása által hozott döntésnek, mivelhogy a vállalkozásnak tekinthető professzionális egyesületek a nemzetközi szervezet tagjaiként működő nemzeti szövetségek tagságának csupán kisebbségét alkotják. A FIFA által kibocsátott szabályzatok ezért nem a professzionális egyesületek akaratának kifejeződései. A módosított szabályzat a FIFA szerint nem tartalmaz érezhető versenykorlátozásokat. Véleménye szerint az engedély megszerzésének módozatai immár megfelelőek. Az objektív szempontok alapján meghatározott összegű professzionális felelősségbiztosítás a viták rendezésének megfelelő módját képezi. A ügynök díjazására vonatkozó rendelkezések nem azonosíthatók valamiféle ármegállapító szabályozással. A szerződésminta bevett kikötéseket tartalmaz, és a magánélet védelmére nézve semmiféle sérelemmel nem jár. A szakmai etikai szabályok, a szankciórendszer és a vitarendezési szabályok nem ellentétesek az EK 81. cikkel.

66 Harmadsorban a FIFA álláspontja az, hogy a módosított szabályzatra az EK 81. cikk (3) bekezdése szerinti mentesítést kellett volna adni. A szakma megszerveződésének és a nemzeti jogszabályoknak a hiányában, valamint a labdarúgás világméretű jelentősége folytán e szabályozás szükséges. Előmozdítja a játékosügynöki tevékenység szakmaiságának és szakmai etikájának erősödését; a játékosügynökök növekvő száma bizonyítja, hogy a kérdéses szabályozásnak nincs korlátozó jellege.

67 Negyedsorban a FIFA előadja, hogy az EK 82. cikk nem alkalmazható, és nem követett el erőfölénnyel való visszaélést. Emlékeztet arra, hogy a FIFA nem vállalkozások társulása, és azt állítja, hogy a jelen ügyben vitatott szabályozási jogkörében nem gyakorol gazdasági tevékenységet. Kifejti, hogy a felperes az igazgatási eljárás során soha nem hivatkozott a „futballpiacra", és az a körülmény, hogy a szóban forgó piac gazdasági szereplői felett szabályozási jogkört gyakorol, nem jelenti azt, hogy e piacon tevékenységet folytatna, még kevésbé azt, hogy azon erőfölénnyel rendelkeznék. Ezen kívül a jelen ügyben érintett tanácsadási piac nem függ össze egyetlen másik olyan piaccal sem, ahol a FIFA tevékenykedik. Ezért helyzete nem minősíthető piaci monopolszereplői helyzetnek, minthogy a FIFA nem képviseli sem az egyesületeket, sem a játékosokat az ügynökökkel létesített kapcsolataikban. Az engedéllyel rendelkező ügynökök nincsenek kollektív erőfölényben, amellyel a FIFA-szabályozás révén visszaélhetnének.

Az Elsőfokú Bíróság álláspontja

A FIFA játékosügynöki tevékenységet meghatározó szabályzatának természetéről

68 A Bizottság anélkül, hogy a közösségi jogra való tekintettel akár a játékosügynöki tevékenységet meghatározó szabályzat természetét, akár a FIFA-t mint e szabályzat kibocsátóját minősítette volna, a megtámadott határozatban Laurent Piau panaszát a közösségi versenyjogi szabályokra, különösen pedig az EK 81. cikkre való tekintettel

vizsgálta. Márpedig e rendelkezés és a Bizottságnak ennek betartatására adott hatáskör csak a vállalkozások vagy vállalkozások társulásainak cselekvéseként létrejött döntésekre, megállapodásokra vagy magatartásokra vonatkozik, mivelhogy a közösségi jog csak annyiban alkalmazható, amennyiben a szóban forgó cselekmények és magatartások, valamint azok alanyai e rendelkezés hatálya alá tartoznak. Jelen eljárásban a Bizottság kifejezte, hogy álláspontja szerint a FIFA vállalkozások társulása, és a vitatott szabályzat vállalkozások társulása által hozott döntés, így megerősítette azt az értékelést, amelyet a kifogásközlésben adott; ezt az értékelést Laurent Piau osztja, a FIFA ellenben vitatja.

69 Ami elsősorban a vállalkozások társulásának fogalmát illeti, és anélkül, hogy szükség lenne határozni egy beavatkozónak az általa támogatott fél érvelésével ellentétes előadásának elfogadhatóságáról, bizonyos az, hogy a FIFA tagjai olyan nemzeti szövetségek, amelyek olyan egyesületeket fognak össze, amelyek számára a labdarúgás gazdasági tevékenységet jelent. Következésképpen ezek a labdarúgó egyesületek az EK 81. cikk szerinti vállalkozások, és az őket tömörítő nemzeti szövetségek ugyanezen rendelkezés szerint vállalkozások társulásai.

70 Az a körülmény, hogy a nemzeti szövetségek a professzionális (hivatásos) egyesületek mellett amatőr egyesületeket is tömörítenek, nem kérdőjelezheti meg ezt a megállapítást. E tekintetben meg kell állapítani, hogy valamely sportegyesület vagy sportszövetség által adott egyoldalú minősítés, amelyben sportolókat vagy egyesületeket amatőrnek minősít, önmagában még nem zárja ki, hogy azok az EK 2. cikk értelmében vett gazdasági tevékenységet folytassanak (lásd ilyen értelemben a Bíróság C-51/96. és C-191/97. sz., Deliège-ügyben 2000. április 11-én hozott ítéletének [EBHT 2000., I-2549. o.] 46. pontját).

71 Ezen túlmenően, a nemzeti szövetségek, amelyek a FIFA alapszabálya szerint kötelesek részt venni az általa szervezett versenyeken, kötelesek minden nemzetközi találkozó után a FIFA-nak bruttó bevételük bizonyos százalékát befizetni, valamint

az Alapszabály szerint a FIFA-val együtt az illető sportrendezvényekre vonatkozó terjesztési és közvetítési jogok kizárólagos tulajdonosai, ily módon szintén gazdasági tevékenységet folytatnak (lásd ilyen értelemben az Elsőfokú Bíróság T-46/92. sz., Scottish Football kontra Bizottság ügyben 1994. november 9-én hozott ítéletét [EBHT 1994., II-1039. o.]). Következésképpen a nemzeti szövetségek az EK 81. cikk szerinti vállalkozások.

72 Mivel a nemzeti szövetségek vállalkozások társulásai és az általuk folytatott gazdasági tevékenység alapján vállalkozások is, a nemzeti szövetségeket tömörítő FIFA szintén az EK 81. cikk szerinti vállalkozások társulása. E rendelkezés ugyanis annyiban alkalmazható az egyesületekre, amennyiben saját tevékenységük vagy a hozzájuk tartozó vállalkozások tevékenysége azokkal a hatásokkal jár, amelyekre e rendelkezés vonatkozik (a Bíróság 71/74. sz., Frubo kontra Bizottság ügyben 1975. május 15-én hozott ítéletének [EBHT 1975., 563. o.] 30. pontja). Az a jogi háttér, amelyben a vállalkozások döntéseiket meghozzák, és e jogi háttérnek az egyes nemzeti jogrendszerek általi minősítése a közösségi versenyjogi szabályok alkalmazhatóságára nézve nem bírnak jelentőséggel (a Bíróság 123/83. sz., BNIC-ügyben 1985. január 30-án hozott ítéletének [EBHT 1985., 391. o.] 17. pontja).

73 Ami másodsorban a vállalkozások társulása által hozott döntés fogalmát illeti, az iratokból kitűnik, hogy a módosított szabályzat szövege szerint a játékosügynöki tevékenység tárgya a „sportoló és az egyesület között munkaszerződés kötése, illetőleg két egyesület között átigazolási szerződés kötése céljából, rendszeresen és ellenszolgáltatás fejében végzett kapcsolatteremtés". Következésképpen olyan szolgáltatásnyújtási gazdasági tevékenységről van szó, amely nem tartozik a sport sajátos jellegének az ítélkezési gyakorlat által kimunkált fogalma alá (a Bíróság 13/76. sz., Donà-ügyben 1976. július 14-én hozott ítéletének [EBHT 1976., 1333. o.] 14. és 15. pontja; a C-415/93. sz., Bosman-ügyben 1995. december 15-én hozott ítéletének [EBHT 1995., I-4921. o.] 127. pontja; a fent hivatkozott Deliège-ügyben hozott ítéletének 64. és 69. pontja és a C-176/96. sz., Lehtonen és Castors Braine ügyben 2000. április 13-án hozott ítéletének [EBHT 2000., I-2681. o.] 53–60. pontja).

74 Egyrészt a játékosügynöki tevékenységet meghatározó szabályzatot a FIFA saját jogkörében, nem pedig valamely állami hatóság által a sporttevékenységgel kapcsolatos közérdekű feladat ellátása érdekében ráruházott szabályozási hatáskö-

rében eljárva bocsátotta ki (lásd értelemszerűen a Bíróság C-309/99. sz., Wouters és társai ügyben 2002. február 19-én hozott ítéletének [EBHT 1999., I-1577. o.] 68. és 69. pontját). E szabályzat nem tartozik a sportegyesületek önszerveződési szabadságának hatálya alá sem (a fent hivatkozott Bosman-ügyben hozott ítélet 81. pontja és a fent hivatkozott Deliège-ügyben hozott ítélet 47. pontja).

75 Másrészt e szabályzat, amely kötelező a FIFA-tag nemzeti szövetségekre (amelyek kötelesek hasonló – utóbb a FIFA által jóváhagyandó – szabályozást kibocsátani), valamint az egyesületekre, a játékosokra és a játékosügynökökre nézve, kifejezi a FIFA akaratát tagjainak a játékosügynöki tevékenységre vonatkozó magatartásának összehangolására. Következésképpen a szabályzat az EK 81. cikk (1) bekezdése szerinti vállalkozások társulása által hozott döntés (a Bíróság 45/85. sz., Verband der Sachversicherer kontra Bizottság ügyben 1987. január 27-én hozott ítéletének [EBHT 1987., 405. o.] 29–32. pontja és a fent hivatkozott Wouters és társai ügyben hozott ítélet 71. pontja), amellyel kapcsolatban be kell tartani a közösségi versenyjogi szabályokat, amennyiben az ilyen döntésnek hatásai vannak a Közösségen belül.

76 Ami a FIFA-nak ilyen, nem a szóban forgó sport-, hanem azon kívüli, gazdasági tevékenységgel kapcsolatos és az alapvető szabadságokat érintő szabályozás kibocsátására vonatkozó – a felperes által vitatott – legitimációját illeti, tekintettel a tagállamoknak azokra a közös alapelveire, amelyeken az Európai Unió alapul, valóban el lehet gondolkodni azon a szabályozási hatáskörön, amelyet olyan magánszervezet, mint a FIFA – amelynek alapszabály szerinti fő célja a labdarúgás ösztönzése (lásd a fenti 2. pontot) – magának megállapít.

77 Nem lehet ugyanis eleve abból kiidulni, hogy – sem a sport sajátos jellegével, sem a sportegyesületek önszerveződési szabadságával nem kapcsolatos – tevékenységnek olyan magánjogi szervezet általi szabályozása, mint a FIFA, amelynek ilyen értelemben semmiféle állami hatáskört nem adtak át, elvileg összeegyeztethető a közösségi joggal, különösen tekintettel a polgári és gazdasági szabadságok tiszteletben tartására.

78 A valamely gazdasági tevékenység megszervezésére szolgáló és az alapvető szabadságokat érintő ilyen szabályozás elvileg az állami főhatalom jogosultjának hatáskörébe tartozik. Mindazonáltal, a nemzeti szabályozások szinte teljes hiánya mellett a FIFA által gyakorolt szabályozási hatáskör jelen eljárás keretében csak annyiban vizsgálható, amennyiben azokat a versenyjogi szabályokat érinti, amelyekre tekintettel a megtámadott határozat jogszerűségét értékelni kell, anélkül hogy a FIFA szabályalkotó tevékenységének gyakorlását lehetővé tevő jogalappal kapcsolatos megfontolások – akármilyen fontosak is – ehelyütt bírósági felülvizsgálat tárgyát képezhetnék.

79 A jelen kereset ugyanis a 17. rendelet alapján benyújtott olyan panasz alapján lefolytatott eljárás eredményeként a Bizottság által hozott határozat jogszerűségének elbírálására irányul, amely panasz elintézésére a Bizottság csak azokkal a jogosítványokkal élhetett, amelyek e keretben őt megilletik. A bírósági felülvizsgálat szükségszerűen a versenyjogi szabályokra és annak a FIFA-szabályzat általi esetleges megsértésére korlátozódik. E felülvizsgálat tehát a Szerződés egyéb rendelkezéseire csupán annyiban terjedhet ki, amennyiben azok esetleges megsértése a versenyjogi szabályok egyidejű megsértését is eredményezi. A bírósági felülvizsgálat az alapvető elvek esetleges megsértésére is csak abban az esetben terjedhet ki, ha az a versenyjogi szabályok megsértésével járna.

A panasszal kapcsolatos közösségi érdek értékeléséről

80 A megtámadott határozatban a Bizottság azzal utasítja el a felperes panaszát, hogy hiányzik a közösségi érdek az eljárás folytatásához. Emlékeztetni kell arra egyrészt, hogy annak eldöntése, hogy a versenyjog területén benyújtott panasszal kapcsolatos közösségi érdek fennáll-e, az egyes ügyekben felmerülő ténybeli és jogi körülményektől függ, amelyek ügyről-ügyre jelentősen különbözhetnek, nem pedig előre meghatározott szempontoktól, amelyek alkalmazása kötelező lenne (lásd ilyen értelemben a fent hivatkozott Ufex és társai kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 79.

és 80. cikkét). Másrészt az EK 85. cikk (1) bekezdésében az EK 81. és az EK 82. cikk alkalmazásának biztosításával megbízott Bizottság kötelessége a közösségi versenypolitika meghatározása és végrehajtása; e tekintetben diszkrecionális jogkörrel rendelkezik a panaszok elbírálása során. Ez a jogkör azonban nem korlátlan, és a Bizottságnak minden esetben értékelnie kell a versenysérelmek súlyosságát és időtartamát, valamint maradandó hatásait (lásd ilyen értelemben a fent hivatkozott Ufex és társai kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 88., 89., 93. és 95. pontját).

81 Ezen kívül a közösségi bíróságnak a Bizottság e területen elismert diszkrecionális jogköre gyakorlására vonatkozólag végzett felülvizsgálata nem indíthathatja a közösségi bíróságot arra, hogy a közösségi érdekre vonatkozó saját értékelését a Bizottság által végzett értékelés helyébe léptesse, hiszen a közösségi bíróság által végzett felülvizsgálat célja annak ellenőrzése, hogy a vitatott határozat nem alapul-e helytelen ténymegállapításokon, illetőleg hogy nem szenved-e bármilyen jogi hibában vagy nyilvánvaló értékelési hibában, vagy pedig nem utal-e hatáskörrel való visszaélésre (az Elsőfokú Bíróság T-115/99. sz., SEP kontra Bizottság ügyben 2001. február 14-én hozott ítéletének [EBHT 2001., II-691. o.] 34. pontja).

82 Jelen esetben a Bizottság által a közösségi érdek hiányára vonatkozóan végzett értékelés háromféle megfontoláson alapul, éspedig az eredeti szabályzat legkorlátozóbb rendelkezéseinek kiiktatása, a módosított szabályzat rendelkezései mentesítésének lehetősége az EK 81. cikk (3) bekezdése alapján és az EK 82. cikk alkalmazhatatlansága.

– Az eredeti szabályzatban foglalt legkorlátozóbb rendelkezések kiiktatásáról

83 A megtámadott határozatban először is kifejtésre kerül, hogy az 1994. május 20-án kibocsátott szabályzatban foglalt legfontosabb korlátozó rendelkezéseket a 2000. december 20-án kibocsátott szabályzat már nem tartalmazza. A határozat ezt követően öt pontban vizsgálja a FIFA-szabályzat rendelkezéseit: a vizsga, a

felelősségbiztosítás, a szakmai etikai kódex, a játékosügynök díjazásának meghatározása és a szerződésminta vonatkozásában.

84 Ami először is a vizsgát illeti, a Bizottság a megtámadott határozatban megállapítja, hogy a jelölteknek immár feleletválasztós feladatlap kitöltésében álló írásbeli vizsgát kell tenniük, amelyre a módosított szabályzat mellékletében foglalt, az egész világon egységes eljárás és időpontok vonatkoznak. Megjegyzi, hogy immár kétfokú jogorvoslati rendszer áll rendelkezésre, és hogy a szabályzat 2002. április 3-án kelt módosításával megszűnt az Európai Unió polgárai részére a kétéves helybenlakás követelménye. A megtámadott határozat kifejti, hogy az engedély megszerzéséhez megkövetelt – a nemzeti jogszabályoknak megfelelően értelmezendő – „feddhetetlenség" Franciaországban, ahol a felperes lakik, büntetlen előéletként értendő. A felperes által megfogalmazott, önkényes eljárásra hivatkozó kifogás végeredményben nem tűnt a Bizottság számára megalapozottnak.

85 A Bizottság a megtámadott határozatban megállapítja másodsorban, hogy a mindenkitől megkövetelt szakmai felelősségbiztosítás, amelynek összege a játékosügynök forgalmának objektív szempontja alapján kerül meghatározásra, felváltotta a bankgarancia letétbe helyezésének követelményét, és a felelősségbiztosítás az Unió bármely országában megköthető, különböző biztosítótársaságoknál. Erre vonatkozólag a FIFA az Elsőfokú Bíróságnak a fenti 26. pontban említett kérdéseire válaszul, példaként az Európai Unióban és az EGT-ben működő tizenkét biztosítótársaság játékosügynökök részére ajánlott szakmai felelősségbiztosítási szerződéseit csatolta be. A megtámadott határozat rámutat arra is, hogy a kért bankgarancia, amelynek fedeznie kell a közvetítői tevékenységből esetlegesen adódó kockázatokat, nem tűnik aránytalannak, összehasonlítva például a szabadfoglalkozások szakmai felelősségbiztosításaival.

86 Harmadsorban, a szakmai etikai kódexet illetően a Bizottság a megtámadott határozatban úgy ítéli meg, hogy a kifogástalan szakmai magatartás elemi alapelvei,

amelyek e kódexben a szabályzat mellékleteként szerepelnek, és amelyek a szakmai lelkiismeretességre, a becsületességre, a tisztességre, a tárgyilagosságra, az átláthatóságra, az őszinteségre, az igazságosságra és a méltányosságra vonatkoznak, nem keletkeztetnek aránytalan kötelezettséget a játékosügynökök számára.

87 Negyedsorban, a játékosügynök díjazásának megállapítását illetően a Bizottság a megtámadott határozatban megvizsgálta a szabályzat 12. cikkét, amely úgy rendelkezik, hogy az ügynök fizetését a játékos bruttó alapfizetése alapján kell kiszámolni, és amelyet a felek megegyezésének hiányában a játékos bruttó alapfizetésének 5%-ában kell megállapítani. A Bizottság úgy ítéli meg, hogy ez a rendelkezés objektív és átlátható szempontra (a játékos bruttó alapfizetésére) utal, és a vitarendezésnek csupán másodlagos módját képezi.

88 Ötödsorban, a megtámadott határozatban a Bizottság rámutat arra, hogy a felperes arra alapított kifogása, hogy a játékos és a játékosügynök között aláírt szerződés másolatának nyilvántartásba vétel végett az érintett nemzeti szövetség részére történő megküldésének előírása a magánéletbe való beavatkozást valósít meg, nem tekinthető olyan problémának, amelyet a közösségi versenyjogi szabályok alapján kellene vizsgálni.

89 A megtámadott határozat alapján ezért nem lehet arra a következtetésre jutni, hogy a Bizottság, amely a felperes által előadottakat gondosan megvizsgálta, megsértette volna a kötelezettségei terjedelmére vonatkozó – a 80. és 81. pontban felidézett ítélkezési gyakorlatból eredő – elveket.

90 A Bizottság a fenti 84–88. pontban vizsgált módosított szabályzat rendelkezéseit nem értékelte nyilvánvalóan hibásan akkor, amikor úgy ítélte meg, hogy a vizsga megfelelő tárgyilagossági és átláthatósági biztosítékokat mutat fel, és hogy a szakmai felelősségbiztosítás-kötési kötelezettség nem jelent aránytalan követelményt, vala-

mint hogy a szabályzatnak a játékosügynök díjazására vonatkozó rendelkezéseivel kapcsolatban hallgatólagosan elutasította, hogy az kötött ár megállapítása lenne (az Elsőfokú Bíróság T-213/95. sz. és T-18/96. sz., SCK és FNK kontra Bizottság egyesített ügyekben 1997. október 22-én hozott ítéletének [EBHT 1997., II-1739. o.] 158., 159. és 161–164. pontjai).

91 Laurent Piau által a jelen eljárásban a módosított szabályzattal kapcsolatosan előadott érvek, amelyek a FIFA által kibocsátott szabályoknak az említett szabályzat által előírt betartása kötelezettségére, a szerződésminta tartalmára, a szankciórendszerre és a jogorvoslati lehetőségekre vonatkoztak, nem kérdőjelezik meg ezt az értékelést.

92 Egyrészt, a játékosügynökökre rótt ama kötelesség, miszerint be kell tartaniuk a – különösen a játékos-átigazolásokra irányadó – FIFA-szabályozást, önmagában nem ellentétes a versenyjogi szabályokkal, habár ki kell hangsúlyozni, hogy a játékos-átigazolásokra irányadó FIFA-szabályozás, amely a felperes panaszának nem képezte tárgyát, a jelen jogvitában nem vizsgálható, mivel az arra nem terjed ki. Laurent Piau, akinek az Elsőfokú Bíróság a tárgyaláson erre vonatkozó kérdést tett fel, nem jelölte meg (ahogyan írásos nyilatkozataiban sem), hogy a FIFA-szabályozás betartásának kötelezettsége mennyiben sértené a versenyt.

93 Másrészt, az ügynök és a játékos közötti szerződés tartalmára vonatkozó rendelkezések, amelyek szerint az írásban kötött szerződésnek ki kell térnie az ügynök díjazásának szempontjaira és módozataira, továbbá – bár megújítható – nem köthető két évnél hosszabb időtartamra, nem tekinthetők a verseny megsértésének. A szerződések időtartamának két évre való korlátozása, amely nem gátolja a szerződéses viszony megújítását, úgy tűnik, hogy alkalmas a piac kötetlenségének és így a versenynek az ösztönzésére. A szerződéses viszonyoknak e viszonylagosan korlátozott kerete éppenséggel hozzájárul a felek pénzügyi és jogi viszonyainak biztonságosabbá tételéhez, anélkül hogy eközben a versenyt veszélyeztetné.

94 Harmadrészt, a fenti 16. pontban összefoglalt szankciórendszer, amennyiben a versenyjogi szabályokat érintheti, nem kifogásolható. A módosított szabályzatból kitűnik, hogy az ügynökökre, a játékosokra és az egyesületekre alkalmazható szankciók az intés, a megrovás vagy az írásbeli figyelmeztetés, az engedély felfüggesztése vagy visszavonása az ügynökök esetében, legfeljebb tizenkét hónapra történő felfüggesztés a játékosok esetén és legalább háromhavi felfüggesztés az egyesületek részére, ami semmiképpen sem tekinthető nyilvánvalóan túlzónak, minthogy szakmai közösségre vonatkozó szankciórendszerről van szó. Ezen kívül, a játékosokra és az egyesületekre kiszabható bírság összegei az eredeti szabályzatban szereplő összegekhez képest csökkentésre kerültek. Laurent Piau ezt meghaladóan semmilyen tényt nem hozott fel annak bizonyítására, hogy ezt a szabályozást önkényesen vagy diszkriminatív módon alkalmaznák, és ezáltal az sértené a versenyt.

95 Ami negyedrészt a rendes bíróságok előtti jogorvoslati lehetőségeket illeti, és feltételezve, hogy a módosított szabályzat rendelkezései e tekintetben a versenyjogi szabályokra nézve kihathatnak, a FIFA-nak és a Bizottságnak az Elsőfokú Bíróság fentebb említett (lásd a fenti 26. pontot) kérdéseire adott válaszaiból kitűnik, hogy függetlenül a nemzeti szövetségek, illetőleg a játékosügynökök számára a Játékosjogállási Bizottság határozatai ellen a Sport Választottbíróság előtti jogorvoslati rendszertől, az érintett bármikor a rendes bíróságokhoz fordulhat, különösen a nemzeti vagy a közösségi jogból levezetett jogai érvényesítése érdekében; ezen kívül a Sport Választottbíróság határozatai megsemmisítés iránti keresettel megtámadhatók a svájci Tribunal fédéral előtt. Laurent Piau aki a tárgyaláson a nemzeti bírósági eljárások nehézkességére és lassúságára hivatkozott, nem bizonyította azonban, hogy megfosztották volna a rendes bíróság előtti bármilyen jogorvoslat lehetőségétől, még kevésbé pedig azt, hogy a verseny sérült volna.

96 Az előzőekben elvégzett vizsgálatból az következik, hogy Laurent Piau-nak a versenyjogra alapított jogalapjai és érvei nem kérdőjelezik meg azt a végkövetkeztetést, miszerint a Bizottság joggal vélte úgy, hogy a kérdéses szabályozás legkorlátozóbb rendelkezései kiiktatásra kerültek. A felperes ezirányú érvelését ezért el kell utasítani.

97 El kell utasítani a felperesnek a versenyjoggal összefüggésben nem lévő érveit is, minthogy versenysérelem nem állapítható meg. Márpedig Laurent Piau nem bizonyította, hogy szerződési szabadságra, a FIFA-szabályzatnak a francia joggal való összeegyeztethetetlenségére és a személyes adatok védelmének sérelmére alapított jogalapjai és érvei a versenyjogi szabályok megsértésének minősülne. Ezért jogalapjait és érveit, amelyeket egyébként bizonyítékokkal nem támaszt alá, mint versenyjogi jogvitában jelentőséggel nem bíró hivatkozásokat, el kell utasítani.

98 Nem lehet helyt adni ezen kívül a felperes azon érvének sem, miszerint azáltal, hogy az eredeti szabályzat hatálya alatt engedéllyel rendelkező ügynökök megtarthatták engedélyüket, a versenyellenes hatások fennmaradtak. Egyrészt a felperes nem bizonyította, hogy ez a körülmény versenyellenes hatásokat hordozna magában. Másrészt a jogbiztonság elvével ellentétes volna olyan jogi helyzetek megkérdőjelezése, amelyekről nem bizonyosodik be, hogy jogellenesen szerezték (lásd értelemszerűen az Elsőfokú Bíróság T-498/93. sz., Dornonville de la Cour kontra Bizottság ügyben 1994. november 30-án hozott ítéletének [EBHT-KSZ 1994., I-A-257. és II-813. o.] 46–49. és 58. pontját). Továbbá, amint azt a Bíróság az oklevelek elismerésével kapcsolatos átmeneti intézkedésekkel kapcsolatos, a jelen esetre vonatkoztatható ítélkezési gyakorlatában kimondta, hasonló esetekben a szerzett jogokat meg lehet tartani (lásd értelemszerűen a Bíróság C-447/93. sz., Dreessen-ügyben 1994. augusztus 9-én hozott ítéletének [EBHT 1994., I-4087. o.] 10. pontját és a C-69/96–C-79/96. sz., Garofalo és társai egyesített ügyekben 1997. október 16-án hozott ítéletének [EBHT 1997., I-5603. o.] 29–33. pontját).

99 Mindezekből az következik, hogy a Bizottság sem a kérdéses szabályzat rendelkezéseinek értékelésekor, sem az eredeti szabályzat továbbra is fennmaradó versenyellenes hatásainak (amelyek ellen a felperes panasza irányult) vizsgálatakor nem követett el nyilvánvaló értékelési hibát. A felperes ezért nem állította megalapozottan azt, hogy az eredeti szabályzat legkorlátozóbb rendelkezései nem kerültek volna kiiktatásra, továbbá hogy versenyellenes hatások maradtak fenn, mivel e rendelkezéseket a módosított szabályzatban is fenntartották.

– A módosított szabályzat rendelkezéseinek az EK 81. cikk (3) bekezdése szerinti mentesíthetőségéről

100 A Bizottság úgy ítélte meg a megtámadott határozatban, hogy az engedély kötelező jellege igazolható, és a módosított szabályzat az EK 81. cikk (3) bekezdése szerinti mentesítésben részesülhet. Kifejtette, hogy a licencrendszer, amely inkább minőségi, mint mennyiségi korlátozásokkal jár, a játékosok és az egyesületek védelmét szolgálja, és figyelembe veszi különösen a játékosok (akiknek pályafutása rövid) rosszul letárgyalt átigazolások esetére fennálló kockázatát. Úgy ítélte meg továbbá, hogy mivel jelenleg a játékosügynöki szakma nem szerveződött meg, és nem léteznek általános nemzeti szabályozások, a licencrendszerrel természetszerűleg együtt járó korlátozás arányos és elengedhetetlen.

101 A FIFA által megkövetelt engedély, amely a játékosügynöki szakma gyakorlásához alapvető jelentőségű, e gazdasági tevékenységhez való hozzáférés korlátját jelenti, és ezért szükségszerűen korlátozza a versenyt. Az engedélyhez kötöttség ezért csak annyiban elfogadható, amennyiben eleget tesz az EK 81. cikk (3) bekezdésében foglalt feltételeknek, ezért e rendelkezés alapján a módosított szabályzat akkor részesülhet mentesítésben, ha megállapítható, hogy hozzájárul a gazdasági fejlődés előmozdításához, lehetővé teszi a fogyasztók méltányos részesedését a belőle eredő előnyből, nem ró az érintettekre olyan korlátozásokat, amelyek e célok eléréséhez nem nélkülözhetetlenek, és nem szünteti meg a versenyt.

102 A szabályzat kibocsátásának és különösen a kérdéses szabályozás középpontjában lévő engedélykötelezettség elvének igazolására több jogi és ténybeli körülményt hoztak fel. Mindenekelőtt, a Közösségben csak Franciaország bocsátott ki a sportügynöki szakmára vonatkozó szabályozást. Az egyébként nem vitás, hogy a jelenleg a játékosügynökök kollektíven nem alkotnak belső szervezettel rendelkező szakmai közösséget. Az sem vitás, hogy egyes játékosügynökök tevékenysége a múltban pénzügyi és szakmai kárt okozott játékosoknak vagy egyesületeknek. A

FIFA kifejtette, hogy a kérdéses szabályozás kibocsátásával a játékosügynöki tevékenység szakmaisága és szakmai etikája erősítésének kettős célját követi, annak érdekében, hogy védje a játékosokat, akiknek pályafutása rövid.

103 A felperes által előadottakkal ellentétben a licencrendszer a versenyt nem szünteti meg. Sokkal inkább tűnik úgy, hogy e rendszer a játékosügynöki tevékenység szakmaisága erősítése céljának megfelelő minőségi kiválasztásnak, mintsem a szakmához való hozzáférés mennyiségi korlátozásának minősül. A felperes álláspontjával ellentétben, a FIFA által a tárgyaláson közölt számadatok megerősítik a játékosügynöki szakma mennyiségi szempontból való megnyílását. A FIFA – a felperes által nem vitatott – előadása szerint, miközben 1996-ban (az eredeti szabályzat hatálybalépésének időpontjában) 214 játékosügynököt tartott számon, a 2003 elején számukat 1500-ra becsülte, továbbá 300 jelöltnek sikerült a vizsgája az ugyanezen év márciusában és szeptemberében szervezett vizsgaidőszakokban.

104 Figyelembe véve az előbbi 102. és 103. pontban említett körülményeket, valamint a játékosügynöki tevékenység jelenlegi feltételeit, amelyeket a nemzeti szabályozások szinte teljes hiánya és a játékosügynökök kollektív önszerveződésének hiánya jellemez, a Bizottság nem követett el nyilvánvaló értékelési hibát akkor, amikor úgy ítélte meg, hogy az engedély kötelező jellegéből adódó korlátozások az EK 81. cikk (3) bekezdése alapján mentesítésben részesülhetnek, fenntartva egyébként – teljes joggal – a kérdéses szabályozás újbóli vizsgálatának lehetőségét. Laurent Piau ezirányú érvelését emiatt el kell utasítani.

105 Ugyanígy, mivel nem bír jelentőséggel, el kell utasítani a felperesnek azt az érvét, miszerint a „sport sajátos jellegére" nem lehetne hivatkozni a versenyjogi szabályoktól való eltérés alátámasztására. A megtámadott határozat nem alapul ezen a kivételen, és a játékosügynöki tevékenység gyakorlására mint gazdasági tevékenységre tekint, anélkül hogy a sport sajátos jellegére vonatkozó kedvezményt alkalmazná rá, amelynek hatálya alá ugyanis nem tartozik.

106 Laurent Piaunak a vállalkozási szabadság és a szolgáltatásnyújtás szabadságának megsértésére alapított érveit is el kell utasítani, mivel a felperes nem mutatta ki, hogy e szabadságok megsértése együtt járna a versenyjogi szabályok megsértésével, ami kizárná a módosított szabályzatnak az EK 81. cikk (3) bekezdése alapján való mentesíthetőségét.

– Az EK 82. cikk alkalmazhatatlanságáról

107 A megtámadott határozatban a Bizottság kifejti, hogy az EK 82. cikk nem alkalmazható a jelen esetre, amint azt a felperes előadja, mivelhogy a FIFA nincs jelen a játékostanácsadási piacon.

108 Az EK 82. cikk szerint tilos egy vagy több vállalkozásnak a közös piacon vagy annak jelentős részén meglévő erőfölényével való visszaélése.

109 Ez a rendelkezés egy vagy több olyan gazdasági szereplőre vonatkozik, amely gazdasági erőfölényével visszaél, és így az illető piacon folyó hatékony verseny fenntartását gátolja azzal, hogy lehetővé teszi e gazdasági szereplő számára versenytársaival, ügyfeleivel és végső soron a fogyasztókkal szemben érzékelhető mértékben független magatartás tanúsítását (a Bíróság C-395/96. P. sz. és C-396/96. P. sz., Compagnie maritime belge transports és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben 2000. március 16-án hozott ítéletének [EBHT 2000., I-1365. o.] 34. pontja).

110 Az EK 82. cikkben szereplő „több vállalkozás" kifejezés azt jelenti, hogy erőfölénnyel rendelkezhet két vagy több, egymástól jogilag független gazdasági szervezet akkor, ha gazdasági szempontból együttesen, kollektív szervezetként lépn fel vagy cselekszik valamely meghatározott piacon (a fent hivatkozott Compagnie maritime belge transports és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben hozott ítélet 36. pontja).

111 A kollektív erőfölény fennállásának megállapítása három feltétel együttes fennállásától függ: először is az erőfölénnyel rendelkező oligopólium minden tagja ismerhesse a többi tag viselkedését annak ellenőrzése érdekében, hogy egységesen lépnek-e fel vagy sem; másodszor, a hallgatólagos összehangoltság állapotának huzamosan fenn kell maradnia, azaz léteznie kell valamiféle ösztönző erőnek ahhoz, hogy ne történjék eltérés a piacon való közös fellépés irányvonalától; harmadszor, az aktuális és a lehetséges versenytársak, illetőleg a fogyasztók előrelátható reakciója ne kérdőjelezze meg az együttes fellépéstől várt eredményeket (az Elsőfokú Bíróság T-342/99. sz., Airtours kontra Bizottság ügyben 2002. június 6-án hozott ítéletének [EBHT 2002., II-2585. o.] 62. pontja és a T-374/00. sz., Verband der freien Rohrwerke és társai kontra Bizottság ügyben 2003. július 8-án hozott ítéletének [EBHT 2003., II-2275. o.] 121. pontja).

112 Jelen ügyben a kérdéses szabályozással érintett piac szolgáltatási piac, ahol a szolgáltatás igénybevevői a játékosok és az egyesületek, a szolgáltatásnyújtók pedig az ügynökök. Ezen a piacon azonban a FIFA-ra úgy lehet tekinteni, hogy a labdarúgó egyesületek érdekében jár el, mivel róla megállapítást nyert korábban (lásd a fenti 69–72. pontot), hogy a vállalkozásnak tekinthető egyesületek által teremtett második szintű szervezet.

113 A játékosügynöki tevékenységet meghatározó FIFA-szabályzathoz hasonló döntés – amennyiben végrehajtják – azzal a következménnyel járhat, hogy az illető piacon működő vállalatok, tudniillik az egyesületek, meghatározott piacon viselkedésük tekintetében szövetkeztek egymással, hogy ezen a piacon versenytársaikkal, kereskedelmi partnereikkel és a fogyasztókkal szemben kollektív szervezetként lépjenek fel (a fent hivatkozott Compagnie maritime belge transports és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben hozott ítélet 44. pontja).

114 Márpedig a szabályzatnak a FIFA-tag nemzeti szövetségekre és az általuk tömörített egyesületekre vonatkozó kötelező jellege folytán e szövetségek és egyesületek viselkedésük tekintetében kötve vannak az általuk elfogadott szabályokhoz, amelyekkel szemben a többi szereplő (játékosok és játékosügynökök) nem tud fellépni, amennyiben nem kívánja magát szankcióknak kitenni, amely különösen a játékosügynökök esetében a piacról való kizárásukhoz vezethet. Az ilyen helyzet ezzel a fenti 110. és 111. pontban hivatkozott ítélkezési gyakorlat értelmében az egyesületeknek a játékosügynöki szolgáltatások piacán megvalósuló kollektív erőfölényét jelenti, minthogy az egyesületek az általuk elfogadott szabályozással írják elő azokat a feltételeket, amelyek között a szóban forgó szolgáltatások nyújtása történik.

115 Mesterkéltnek tűnik annak állítása, hogy a FIFA, amelynek a labdarúgási sporttevékenységre és az ahhoz kapcsolódó gazdasági tevékenységekre – jelen esetben a játékosügynöki tevékenységre – vonatkozó irányítási jogköre bizonyított, ne rendelkeznék kollektív erőfölénnyel a játékosügynöki szolgáltatások piacán, arra hivatkozva, hogy az illető piacnak nem szereplője.

116 Az a körülmény ugyanis, hogy a FIFA maga nem gazdasági szereplő és nem igénybevevője a játékosügynökök szolgáltatásainak az érintett piacon, és hogy cselekvése szabályozási tevékenységben áll, amelynek a játékosügynöki gazdasági tevékenység vonatkozásában való gyakorlása tekintetében saját maga számára alapított hatáskört, érdektelen az EK 82. cikk alkalmazása szempontjából, mivel a FIFA a játékosügynöki szolgáltatások tényleges igénybevőinek, a nemzeti szövetségeknek és egyesületeknek a szervezete, következésképpen ezen a piacon tagjai révén cselekszik.

117 Ami ezzel szemben az állítólagos erőfölénnyel való visszaélést illeti, az előzőekben a módosított szabályzattal és az EK 81. cikk (3) bekezdése alapján történő mentesíthetőségével kapcsolatban kifejtettekből az következik, hogy ilyen visszaélés nem áll fenn. Megállapításra került ugyanis, hogy e rendelettel nem írtak elő a játékosügynöki tevékenységhez való hozzáférésre vonatkozó, a versenyre káros mennyiségi korlátozásokat, hanem csupán minőségi természetű korlátozásokat

vezettek be, amelyek a jelen körülmények között indokolhatók. A felperes szerint a szabályzat rendelkezéseiből eredő erőfölénnyel való visszaélések nem igazolódtak, ezért érvelését e pont tekintetében el kell utasítani.

118 Végül Laurent Piau-nak azt az érvét, hogy az engedéllyel rendelkező játékosügynökök kollektív erőfölényükkel az EK 82. cikk értelmében visszaélnének, szintén el kell utasítani, mivel hiányzik a játékosügynökök közötti szervezeti kapcsolat, amelynek fennállását a felperes nem bizonyította. Az ugyanazon engedéllyel való rendelkezés, az azonos szerződésminta használata, valamint az a körülmény, hogy az ügynökök díjazása azonos szempontok szerint kerül meghatározásra, nem bizonyítja az engedéllyel rendelkező játékosügynökök erőfölényét; a felperes azt sem bizonyítja, hogy az érintettek azonosan járnának el, és azt sem, hogy hallgatólagosan felosztanák a piacot.

119 Következésképpen, bár a Bizottság tévesen ítélte úgy, hogy a FIFA nem rendelkezik erőfölénnyel a játékosügynökök szolgáltatási piacán, a megtámadott határozatban foglalt többi következtetés alapján, miszerint a kérdéses szabályozás legkorlátozóbb rendelkezéseit kiiktatták, és a licencrendszer az EK 81. cikk (3) bekezdése alapján mentesítésben részesülhet, arra a következtetésre kell jutni, hogy az EK 82. cikk megsértése nem valósult meg, ezért a felperes ezirányú érveit el kell utasítani. Ennélfogva, az EK 82. cikk alkalmazása, a Bizottság jogilag hibás kiindulópontja (miszerint az EK 82. cikk nem alkalmazható) ellenére, semmiképpen sem vezetett volna az erőfölénnyel való visszaélés megállapításához, a szabályzat vizsgálatából levont egyéb, helytálló következtetések miatt. A panasznak az eljárás folytatására vonatkozó közösségi érdek hiányával indokolt elutasítása jogszerűségét ez tehát nem érinti.

120 Mindezekből az következik, hogy a Bizottság nem követett el nyilvánvaló értékelési hibát, amikor úgy határozott, hogy Laurent Piau panaszát elutasítja, mert hiányzik az eljárás folytatásához szükséges közösségi érdek. A piac – az eljárás során nem vitatott – „határon átnyúló természete" e tekintetben nem bír jelentőséggel, minthogy ez a körülmény önmagában nem teremt a panasz vonatkozásában

közösségi érdeket. Mivel ugyanis egy panasz révén felmerülő közösségi érdek értékelése minden egyes ügy körülményeitől függ, nem helyénvaló behatárolni azoknak az értékelési szempontoknak a számát, amelyeket a Bizottság használhat, sem pedig fordítva, tehát a Bizottság részére bizonyos szempontok kizárólagos használatát előírni (a fent hivatkozott Ufex és társai kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 79. és 80. pontja).

121 Következésképpen a felperes keresetét el kell utasítani.

A költségekről

122 Az eljárási szabályzat 87. cikkének 2. §-a alapján az Elsőfokú Bíróság a pervesztes felet kötelezi a költségek viselésére, ha a pernyertes fél ezt kérte.

123 Mivel a felperes pervesztes lett, a Bizottság kérelmének megfelelően kötelezni kell a saját és a Bizottság költségeinek viselésére.

124 Az eljárási szabályzat 87. cikke 4. §-ának harmadik bekezdése alapján az Elsőfokú Bíróság elrendelheti, hogy a tagállamokon és az intézményeken kívüli beavatkozók maguk viseljék saját költségeiket.

125 A jelen ügy körülményei között úgy kell határozni, hogy a FIFA-nak a beavatkozása érdekében eszközölt költségei őt magát terhelik.

A fenti indokok alapján

AZ ELSŐFOKÚ BÍRÓSÁG (negyedik tanács)

a következőképpen határozott:

1) **Az Elsőfokú Bíróság a keresetet elutasítja.**

2) **Az Elsőfokú Bíróság a felperest kötelezi a saját és a Bizottság költségeinek viselésére.**

3) **A Fédération internationale de football association maga viseli saját költségeit.**

Legal Tiili Vilaras

Kihirdetve Luxembourgban, a 2005. január 26-i nyilvános ülésen.

H. Jung

hivatalvezető

H. Legal

elnök